

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties

> Retouradres Postbus 20011 2500EA Den Haag

Ministerie van
Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
DGBRW/DenB

Turfmarkt 147
Den Haag
Postbus 20011
2500 EA Den Haag
www.rijksoverheid.nl
www.facebook.com/minbzk
www.twitter.com/minbzk

Kenmerk
2019-0000099473

Bijlage
1

Datum **18 MRT 2019**
Betreft Beslissing op uw Wob-verzoek

Bij brief van 9 januari 2019 heeft u bij mijn ministerie een verzoek ingediend als bedoeld in artikel 3, eerste lid, van de Wet openbaarheid van bestuur (hierna: Wob). U heeft verzocht om informatie over, samengevat weergegeven, kosten besteed aan de 'campagne aandacht mediawijsheid en onderzoek' in de jaren 2017, 2018 en 2019. U wilt weten welke kosten er zijn gemaakt en u vraagt om stukken waaruit blijkt hoeveel er precies is besteed aan advertenties in het kader van deze campagne in de jaren 2017, 2018 en 2019. Ook vraagt u om stukken waarin verslag wordt gedaan van de metingen waarmee de campagne wordt geëvalueerd.

Uw verzoek is op 9 januari 2019 ontvangen. Bij brief van 23 januari 2019 is de ontvangst van uw verzoek aan u bevestigd. Per abuis stond in die brief dat uw verzoek op 23 januari 2019 was ontvangen.

Eind januari is er door een woordvoerder van het ministerie telefonisch contact met u gezocht. In dat gesprek heeft u toegelicht de gevraagde documenten graag vlak na de lancering van de campagne maar ruim voor de verkiezingen van 20 maart te willen ontvangen.

De campagne is op 11 maart 2019 van start gegaan.

Wettelijk kader

Uw verzoek valt onder de reikwijdte van de Wob. Voor de relevante Wob-artikelen verwijs ik u naar de bijlage.

Ingevolge artikel 3, eerste lid, van de Wob, voor zover hier van belang, kan een ieder een verzoek om informatie neergelegd in documenten over een bestuurlijke aangelegenheid richten tot een bestuursorgaan.

De Wob heeft uitsluitend betrekking op informatie die is neergelegd in documenten. Bestaan desbetreffende documenten niet, dan kunnen deze dus ook niet openbaar worden gemaakt. Het moment van binnenkomst van een verzoek is hierbij bepalend. Verder kent de Wob geen verplichting om gegevens te verzamelen of te vervaardigen die niet al in bestaande documenten zijn neergelegd.

2017

Bij mijn ministerie berusten geen documenten met daarin de door u gevraagde informatie over 2017. De voorbereidingen voor de bewustwordingscampagne desinformatie zijn namelijk eind 2018 gestart. In het jaar 2017 zijn dan ook geen kosten gemaakt. Met betrekking tot het jaar 2017 bestaan geen documenten zoals door u gevraagd. In zoverre kan ik uw verzoek dan ook niet inwilligen.

Met betrekking tot uw verzoek voor zover betrekking hebbend op 2018 en 2019 bericht ik u als volgt.

Ingevolge artikel 3, vijfde lid, van de Wob, wordt een verzoek om informatie ingewilligd met inachtneming van het bepaalde in de artikelen 10 en 11. Het recht op openbaarmaking op grond van de Wob dient uitsluitend het publieke belang van een goede en democratische bestuursvoering. Het komt iedere burger in gelijke mate toe. Daarom kan ten aanzien van de openbaarheid geen onderscheid worden gemaakt naar gelang de persoon of de bedoeling of belangen van de verzoeker. Bij de te verrichten belangenafweging worden dan ook betrokken het algemene belang bij openbaarmaking van de gevraagde informatie en de door de weigeringsgronden te beschermen belangen, maar niet het specifieke belang van de verzoeker.

Evenmin kent de Wob een beperkte vorm van openbaarmaking. Dit betekent dat openbaarmaking van de gevraagde documenten uitsluitend aan u op grond van de Wob niet mogelijk is. Indien ik aan u de betreffende documenten verstrek, moet ik deze ook aan anderen geven indien zij daarom verzoeken. In dat licht vinden de onderstaande belangenafwegingen plaats.

2018

De voorbereidingen voor de bewustwordingscampagne desinformatie zijn zoals gezegd eind 2018 gestart. Met betrekking tot het jaar 2018 zijn twee documenten aangetroffen zoals door u gevraagd, te weten een offerte en een factuur. Deze betreffen een zogenoemde strategische sessie die eind november 2018 heeft plaatsgevonden onder leiding van een extern bureau. Dit bureau heeft hiervoor een offerte uitgebracht en medio december 2018 een factuur gestuurd. Deze stukken maak ik niet openbaar. De in deze documenten opgenomen informatie betreft (financiële) bedrijfsgegevens die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld, zodat artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c, van de Wob aan openbaarmaking hiervan in de weg staat. Openbaarmaking van deze gegevens zal voorts de economische of financiële belangen van het ministerie kunnen schaden, welke belangen ik zwaarwegender acht dan het belang van openbaarmaking van deze gegevens (artikel 10, tweede lid, aanhef en onder b, van de Wob). Ook zal openbaarmaking van deze gegevens leiden tot een onevenredige benadeling (concurrentiepositie) van de bij de overeenkomst betrokken externe partij, zoals omschreven in artikel 10, tweede lid, aanhef en onder g, van de Wob. Ook op grond hiervan blijft openbaarmaking van deze gegevens daarom achterwege aangezien het belang van openbaarmaking van deze gegevens naar mijn oordeel niet opweegt tegen het belang van het voorkomen van deze onevenredige benadeling.

2019

Mede naar aanleiding van de strategische sessie, zoals hiervoor genoemd, is door een extern bureau in december 2018/januari 2019 testmateriaal ontwikkeld dat door middel van een onderzoek aan een groep respondenten kon worden getoond, op grond waarvan het ministerie de (hoofdboodschap en de vormgeving van de) campagne verder kon laten ontwikkelen. Uit de periode 1-9 januari 2019, welke periode bepalend is bij de behandeling van uw Wob-verzoek voor zover dit 2019 betreft, berust bij mijn ministerie de offerte van het externe bureau voor het ontwikkelen van dit testmateriaal.

Ook deze offerte van begin januari 2019 maak ik niet openbaar, om dezelfde redenen als hiervoor vermeld bij de (factuur en de) offerte van eind 2018.

Evaluatie-metingen

U verzoekt verder om "stukken waarin verslag wordt gedaan van de metingen waarmee de campagne wordt geëvalueerd". Stukken waarin verslag wordt gedaan van de metingen waarmee de campagne wordt geëvalueerd, berusten niet bij mijn ministerie of elders. In zoverre kan ik uw verzoek dan ook niet inwilligen. Ik herhaal hier dat de campagne op 11 maart 2019 van start is gegaan. Het ligt overigens in de bedoeling dat de campagne doorloopt tot medio juli maar in elk geval tot na de verkiezing van het Europees Parlement op 23 mei 2019.

In het telefoongesprek dat eind januari jl. met u is gevoerd door een woordvoerder van het ministerie, heeft u tevens verzocht om informatie over de nulmeting. Hoewel dit laatste een nieuw aspect betreft en daarmee een uitbreiding van uw Wob-verzoek is, neem ik dit aspect toch mee. Op het moment van indienen van uw Wob-verzoek, welk moment zoals hiervoor toegelicht, bepalend is voor de behandeling van uw verzoek, berustten bij mijn ministerie noch elders documenten over de nulmeting.

Ik attendeer u erop dat bij elke campagne van de Rijksoverheid campagne-effectonderzoek plaatsvindt. Dit onderzoek (met mogelijkheden inzake voor-, tussen- en nametingen) meet of de campagnedoelstellingen zijn behaald. De minister van Algemene Zaken (AZ) legt jaarlijks verantwoording af over de door de Rijksoverheid gevoerde campagnes met een mediabudget van € 150.000,- of meer. Dit maakt onderdeel uit van de informatie die met Verantwoordingsdag aan de Tweede Kamer wordt verstuurd. In de brief die het ministerie van AZ dan hierover verstuurt, wordt verwezen naar de campagneverslagen die op Rijksoverheid.nl worden gepubliceerd. Met het campagne-effectonderzoek wordt teruggekeken op de campagne.

Zodra de campagne en het effectonderzoek over desinformatie in 2019 zijn afgerond, wordt dit tevens toegevoegd aan de informatie op rijksoverheid.nl. (zie bijvoorbeeld:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/05/16/aanbieding-jaarevaluatie-campagnes-rijksoverheid-2017>). Die informatie kunt u te zijner tijd zelf via rijksoverheid.nl raadplegen.

Samenvattend deel ik u mee dat de door u gevraagde informatie eerst beschikbaar zal zijn na afloop van de campagne. Naar verwachting is dit niet eerder dan in de loop van de zomer 2019.

Wel kan ik u meedelen dat de totaalkosten van de bewustwordingscampagne desinformatie naar verwachting circa een miljoen zullen zijn.

DGBRW/DenB

Kenmerk
2019-0000099473

Graag neem ik binnenkort met u contact op over de wijze waarop u tegen de tijd dat de door u gevraagde informatie over de precieze uitgaven aan deze campagne en over de evaluatie van de campagne beschikbaar zal zijn, zo goed mogelijk hierover kunt worden geïnformeerd, rekening houdend met het wettelijke Wob-kader. Zo is voorstelbaar dat u in het kader van de Europese aanbesteding en de daarbij geldende prijsafspraken voor campagnes van de Rijksoverheid tegen die tijd inzicht kunt krijgen in de totaalbedragen voor de bureaunkosten, de mediakosten en voor het campagne-onderzoek. Uit oogpunt van vertrouwelijkheid van bedrijfsgegevens, de economische of financiële belangen van het ministerie en belangen van externe partijen (artikel 10, eerste lid, aanhef en onder c en tweede lid, aanhef en onder b en g, van de Wob) zal het overigens niet mogelijk zijn dat alle documenten (volledig) openbaar worden gemaakt dan wel dat u uitsplitsingen van deze kosten ontvangt. Ook het bepaalde in artikel 2.57 van de Aanbestedingswet staat overigens hieraan in de weg. Deze bepaling - die voorrang heeft boven de Wob - maakt namelijk eveneens dat dergelijke documenten niet openbaar mogen worden gemaakt.

Ik vertrouw erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
De minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties,
[handtekening]

Secretaris-generaal

Bijlage: relevante artikelen Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

Belanghebbenden kunnen binnen zes weken na bekendmaking van dit besluit daartegen per brief bezwaar maken bij de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, DGBRW/directie Democratie en Bestuur, Postbus 20011, 2500 EA Den Haag. Het bezwaarschrift moet zijn ondertekend, voorzien zijn van een datum alsmede de naam en het adres van de indiener en dient vergezeld te gaan van de gronden waarop het bezwaar berust en, zo mogelijk, een afschrift van het besluit waartegen het bezwaar is gericht.

Bijlage 1 – relevante wettelijke artikelen Wet openbaarheid van bestuur (Wob)

Artikel 1

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:

- a. document: een bij een bestuursorgaan berustend schriftelijk stuk of ander materiaal dat gegevens bevat;
- b. bestuurlijke aangelegenheid: een aangelegenheid die betrekking heeft op beleid van een bestuursorgaan, daaronder begrepen de voorbereiding en de uitvoering ervan;
- c. intern beraad: het beraad over een bestuurlijke aangelegenheid binnen een bestuursorgaan, dan wel binnen een kring van bestuursorganen in het kader van de gezamenlijke verantwoordelijkheid voor een bestuurlijke aangelegenheid;
- d. niet-ambtelijke adviescommissie: een van overheidswege ingestelde instantie, met als taak het adviseren van een of meer bestuursorganen en waarvan geen ambtenaren lid zijn, die het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren adviseren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd. Ambtenaren, die secretaris of adviserend lid zijn van een adviesinstantie, worden voor de toepassing van deze bepaling niet als leden daarvan beschouwd;
- e. ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie: een instantie, met als taak het adviseren van één of meer bestuursorganen, die geheel of gedeeltelijk is samengesteld uit ambtenaren, tot wier functie behoort het adviseren van het bestuursorgaan waaronder zij ressorteren over de onderwerpen die aan de instantie zijn voorgelegd;
- f. persoonlijke beleidsopvatting: een opvatting, voorstel, aanbeveling of conclusie van een of meer personen over een bestuurlijke aangelegenheid en de daartoe door hen aangevoerde argumenten;
- g. milieu-informatie: hetgeen daaronder wordt verstaan in artikel 19.1a van de Wet milieubeheer.

Artikel 10

1. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft achterwege voor zover dit:
 - a. de eenheid van de Kroon in gevaar zou kunnen brengen;
 - b. de veiligheid van de Staat zou kunnen schaden;
 - c. bedrijfs- en fabricagegegevens betreft, die door natuurlijke personen of rechtspersonen vertrouwelijk aan de overheid zijn meegedeeld;
 - d. persoonsgegevens betreft als bedoeld in de artikelen 9, 10 en 87 van de Algemene verordening gegevensbescherming, tenzij de verstrekking kennelijk geen inbreuk op de persoonlijke levenssfeer maakt.
2. Het verstrekken van informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voor zover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de betrekkingen van Nederland met andere staten en met internationale organisaties;
 - b. de economische of financiële belangen van de Staat, de andere publiekrechtelijke lichamen of de in artikel 1a, onder c en d, bedoelde bestuursorganen;
 - c. de opsporing en vervolging van strafbare feiten;
 - d. inspectie, controle en toezicht door bestuursorganen;
 - e. de eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer;
 - f. het belang, dat de geadresseerde erbij heeft als eerste kennis te kunnen nemen van de informatie;
 - g. het voorkomen van onevenredige bevoordeling of benadeling van bij de aangelegenheid betrokken natuurlijke personen of rechtspersonen dan wel van derden.
3. Het tweede lid, aanhef en onder e, is niet van toepassing voorzover de betrokken persoon heeft ingestemd met openbaarmaking.
4. Het eerste lid, aanhef en onder c en d, het tweede lid, aanhef en onder e, en het zevende lid, aanhef en onder a, zijn niet van toepassing voorzover het milieu-informatie betreft die betrekking heeft op emissies in het milieu. Voorts blijft in afwijking van het eerste lid, aanhef en onder c, het verstrekken van milieu-informatie uitsluitend achterwege voorzover het belang van openbaarmaking niet opweegt tegen het daar genoemde belang.
5. Het tweede lid, aanhef en onder b, is van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie voor zover deze handelingen betreft met een vertrouwelijk karakter.
6. Het tweede lid, aanhef en onder g, is niet van toepassing op het verstrekken van milieu-informatie.
7. Het verstrekken van milieu-informatie ingevolge deze wet blijft eveneens achterwege voorzover het belang daarvan niet opweegt tegen de volgende belangen:
 - a. de bescherming van het milieu waarop deze informatie betrekking heeft;

- b. de beveiliging van bedrijven en het voorkomen van sabotage.
8. Voorzover het vierde lid, eerste volzin, niet van toepassing is, wordt bij het toepassen van het eerste, tweede en zevende lid op milieu-informatie in aanmerking genomen of deze informatie betrekking heeft op emissies in het milieu.

Artikel 11

1. In geval van een verzoek om informatie uit documenten, opgesteld ten behoeve van intern beraad, wordt geen informatie verstrekt over daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen.
2. Over persoonlijke beleidsopvattingen kan met het oog op een goede en democratische bestuursvoering informatie worden verstrekt in niet tot personen herleidbare vorm. Indien degene die deze opvattingen heeft geuit of zich erachter heeft gesteld, daarmee heeft ingestemd, kan de informatie in tot personen herleidbare vorm worden verstrekt.
3. Met betrekking tot adviezen van een ambtelijke of gemengd samengestelde adviescommissie kan het verstrekken van informatie over de daarin opgenomen persoonlijke beleidsopvattingen plaatsvinden, indien het voornemen daartoe door het bestuursorgaan dat het rechtstreeks aangaat aan de leden van de adviescommissie voor de aanvang van hun werkzaamheden kenbaar is gemaakt.